บทที่ 5 พฤติกรรมอาคารเรียนหลังเพิ่มความต้านทานแผ่นดินไหว

จากการวิเคราะห์ความสามารถในการด้านแรงแผ่นดินไหวของอาคารเรียน ก. และอาคารเรียน ข. ในบทที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าอาคารทั้งสองมีความสามารถในการด้านทาน แรงแผ่นดินไหวไม่เพียงพอ โดยที่ภายใต้แรงแผ่นดินไหวขนาด 0.10 g เกิดความเสียหายเล็กน้อย ถึงปานกลางในอาคารเรียน ก. และมีความเสียหายระดับปานกลางถึงรุนแรงในอาคารเรียน ข. ใน ขณะที่ภายใต้แรงแผ่นดินไหวขนาด 0.20g พบว่าอาคารเรียน ก. และ ข. มีความเสียหายรุนแรงใน ระดับที่เพียงพอที่จะเกิดการวิบัติของอาคาร ดังนั้นการเพิ่มความต้านทานแรงแผ่นดินไหวให้กับ อาคารเรียนดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการเพิ่มความต้านทานแผ่นดินไหวให้กับอาคารเรียนและ พฤติกรรมภายใต้แรงแผ่นดินไหวของอาคารเรียนภายหลังการเพิ่มความต้านทานด้วยวิธีการต่างๆ

5.1 การเพิ่มความด้านทานแผ่นดินไหว

การเพิ่มความต้านทานแผ่นดินไหวสามารถทำได้หลายวิธีด้วยกัน เช่นการเพิ่ม ความสามารถในการรับแรงให้กับชิ้นส่วนที่มีความอ่อนแอโดยตรง การเพิ่มโครงสร้างใหม่หรือ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างเดิมเพื่อรับแรงด้านข้างให้กับอาคาร และการใช้อุปกรณ์ที่ช่วยสลายพลัง งานที่เข้าสู่อาคาร ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกวิธีการเพิ่มความต้านทานให้กับอาคารเรียนดังนี้

5.1.1 การเพิ่มความสามารถในการรับแรงให้กับชิ้นส่วนด้วยการห่อหุ้ม (Jacketing)

เป็นวิธีหนึ่งที่นิยมใช้กันมากทั้งในงานซ่อมแซมอาคารที่เกิดความเสียหาย และ เพิ่มความต้านทานให้กับอาคาร เป็นการปรับปรุงเฉพาะที่ให้กับซิ้นส่วนที่มีความอ่อนแอของ อาคาร ทำโดยการห่อหุ้มซิ้นส่วนที่ต้องการด้วยวัสดุต่างๆ เช่น คอนกรีตเสริมเหล็ก (Reinforced concrete jacketing) หรือใช้แผ่นเหล็กประกับโดยรอบและทำการอัดน้ำปูนลงในซ่องว่างระหว่าง ชิ้นส่วนกับเหล็กประกับ (Steel jacketing) เพื่อเพิ่มกำลัง สติฟเนสและความเหนียวให้กับซิ้นส่วน ดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกใช้วิธีห่อหุ้มด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ซึ่งอาศัยการเพิ่ม ปริมาณเหล็กเสริมตามยาวและการขยายขนาดของหน้าตัด ทำให้กำลังรับแรงของซิ้นส่วนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้เหล็กเสริมตามขวางที่เพิ่มขึ้น จะเพิ่มประสิทธิภาพในการโอบรัดคอนกรีตภายในให้ดีขึ้น กำลังรับแรงอัดประลัยและความเครียดประลัยของคอนกรีตจะเพิ่มขึ้น มีผลทำให้ความเหนียวของ ชิ้นส่วนดีขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนทำให้กำลังรับแรงเฉือนของชิ้นส่วนมากขึ้น วิธีการห่อหุ้มด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก จำเป็นต้องควบคุมให้ส่วนของขึ้นส่วนเดิม และส่วนที่ห่อหุ้มมีพฤติกรรมเชิงประกอบร่วมกัน (Composite action) ดังนั้นก่อนทำการห่อหุ้ม จำเป็นต้องสกัดผิวหน้าของคอนกรีตเดิมเพื่อให้เกิดความขรุขระเป็นไปตามมาตรฐาน โดยควรทำ การห่อหุ้มโดยรอบขึ้นส่วน แต่หากไม่สามารถทำได้ อาจจำเป็นต้องใช้เหล็กเดือย (Dowel bar) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการถ่ายแรงเอือนระหว่างผิวสัมผัส นอกจากนี้ในการเพิ่มกำลังรับ โมเมนต์ดัด เหล็กเสริมตามยาวในส่วนที่ห่อหุ้มต้องมีความต่อเนื่องเพียงพอ โดยในกรณีของเสา เหล็กเสริมตามยาวที่เพิ่มขึ้นจะถูกส่งลอดรูซึ่งเจาะผ่านแผ่นพื้น หลังจากนั้นจึงเทคอนกรีตปิดทับ การห่อหุ้มด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กสามารถทำได้ทั้งในชิ้นส่วนที่เป็นเสาและคาน รูปที่ 5.1 แสดง ตัวอย่างการห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กในการศึกษาของ Alcocer และ Jirsa (1993) โดย ในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาห่อหุ้มเฉพาะส่วนที่เป็นเสาเนื่องจากกำลังของเสาของอาคารเรียนที่ ศึกษาต่ำกว่ากำลังของคานมาก

รูปที่ 5.1 แสดงการห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโมเมนต์ดัดและความโค้งของเสาที่มีการห่อหุ้ม ด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ใช้การวิเคราะห์โดยการแบ่งหน้าตัดออกเป็นชั้นย่อย (Fiber model) เช่นเดียวกับการวิเคราะห์เสาในบทที่ 2 โดยมีสมมุติฐานเพิ่มคือ

- 1. ส่วนของเสาเดิมและส่วนที่ห่อหุ้มมีพฤติกรรมเชิงประกอบร่วมกันอย่างสมบูรณ์
- 2. ไม่พิจารณาผลของเหล็กเสริมตามขวางภายในเสาเดิมในการโอบรัดคอนกรีต
- เนื่องจากการห่อหุ้มด้วยคอนกรีตกระทำเมื่อเสาต้องรับแรงในแนวแกนและโมเมนต์ ดัดเนื่องจากน้ำหนักอาคารอยู่ก่อนแล้ว ทำให้ความเครียดของคอนกรีตและเหล็ก เสริมในเสาเดิมต่างไปจากส่วนที่ห่อหุ้ม แต่หากพิจารณาทั้งผลของความเครียดเนื่อง จากแรงในแนวแกนและโมเมนต์ จะทำให้การคำนวณทำได้ยาก ดังนั้น ในการศึกษา

ครั้งนี้จึงพิจารณาเฉพาะผลของแรงในแนวแกนทำให้เกิดความแตกต่างระหว่าง ความเครียดขึ้น

5.1.2 การเพิ่มผนังในโครงข้อแข็งเดิม

เป็นวิธีเหมาะสมเมื่ออาคารมีชิ้นส่วนจำนวนมากมีกำลัง สติฟเนสหรือความ เหนียวไม่เพียงพอ วิธีนี้สามารถเพิ่มสติฟเนสให้กับอาคารเป็นอย่างมาก ช่วยในการควบคุมการ โยกตัวของอาคารได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามจะทำให้พฤติกรรมของอาคารเปลี่ยนไปอย่าง มาก อาจทำให้แรงแผ่นดินไหวเข้าสู่อาคารมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นผนังจะต้องรับแรง เฉือนเพิ่มขึ้นอย่างมาก อาจจำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบฐากรากของอาคารบริเวณดังกล่าว การเลือกตำแหน่งของผนังต้องพิจารณาให้เกิดผลของการบิดของอาคารน้อยที่สุด และไม่กระทบ ต่อการใช้งานเดิมของอาคาร รูปที่ 5.2 แสดงตัวอย่างการเพิ่มผนังในโครงข้อแข็ง ในการทดสอบ ของ Hayashi และคณะ (1980)

รูปที่ 5.2 ตัวอย่างการเพิ่มผนังให้กับโครงข้อแข็ง

บริเวณรอยต่อระหว่างโครงข้อแข็งเดิมกับผนัง ต้องมีการออกแบบอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการถ่ายแรงอย่างสมบูรณ์ จากการศึกษาของ Altin และคณะ (1992) พบว่าหากมีการ ออกแบบรอยต่อได้ดีแล้วพฤติกรรมของโครงข้อแข็งที่เพิ่มผนังเข้าไป จะใกล้เคียงกับโครงข้อแข็งที่มี การหล่อเป็นเป็นเนื้อเดียวกับผนัง

ในการศึกษาครั้งนี้สมมุติให้เกิดการถ่ายแรงบริเวณรอยต่อระหว่างโครงข้อแข็ง เดิมและผนังอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโมเมนต์ดัดและความโค้ง ของโครงข้อแข็งที่เพิ่มผนังด้วยวิธีการแบ่งหน้าตัดออกเป็นขั้นย่อย โดยในการศึกษานี้ค่าโมเมนต์ ดัดและความโค้งของผนังที่วิเคราะห์ได้จากโปรแกรม IDARC

5.1.3 การติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก (Viscoelastic damper)

นอกจากการเสริมกำลังและความเหนียวให้กับชิ้นส่วนของโครงสร้าง เพื่อเพิ่ม ความสามารถในการรับแรงแผ่นดินไหวให้กับอาคารแล้ว อีกวิธีหนึ่งที่สามารถทำได้คือ การเพิ่ม ความสามารถในการสลายพลังงานที่เข้าสู่อาคาร โดยการติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก ความหน่วงของโครงสร้างจะเพิ่มขึ้น ทำให้การตอบสนองของอาคารภายใต้แรงแผ่นดินไหวลดลง และในกรณีที่อาคารมีพฤติกรรมในช่วงอินอีลาสติก พลังงานอีสเทอเรติคที่สลายภายในชิ้นส่วนจะ มีค่าลดลง ทำให้ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคารมีค่าลดลง

รูปที่ 5.3 การติดตั้งตัวหน่วงความหนืดกับตัวยึดแบบทแยงเข้ากับอาคาร

โดยปกติแล้วตัวหน่วงจะถูกติดตั้งกับอาคารผ่านตัวยึด (Bracing) ดังรูปที่ 5.3 เมื่อสติฟเนสในแนวแกนของตัวยึดมีค่าไม่จำกัดแล้ว แรงที่เกิดขึ้นในแนวแกนของตัวหน่วง *F* สามารถเขียนได้ดังสมการที่ 5.1

$$F = c_v \dot{x} \tag{5.1}$$

เมื่อ c, คือสัมประสิทธิ์ความหน่วงของตัวหน่วง และ x คือความเร็วสัมพัทธ์ในแนวแกนระหว่าง ปลายทั้งสองข้าง

รูปที่ 5.4 แบบจำลองตัวหน่วงความหนืดซึ่งต่อกับตัวยึดแบบอนุกรม

ในกรณีที่ตัวยึดมีค่าสติฟเนสจำกัด พฤติกรรมของตัวหน่วงร่วมกับตัวยึดสามารถ จำลองได้ด้วยสปริงต่อกับตัวหน่วงในลักษณะอนุกรม ดังรูปที่ 5.4 จะสามารถเขียนความสัมพันธ์ ดังกล่าวได้ดังสมการที่ 5.2 เมื่อ k_b คือสติฟเนสในแนวแกนของตัวยึด

$$F + \frac{c_v}{k_b} \frac{dF}{dt} = c_v \dot{x}$$
(5.2)

จากสมการที่ 5.2 สามารถหาแรงในแนวแกนของตัวหน่วงได้ดังสมการที่ 5.3

$$F = k'(\omega)x + c'(\omega)\dot{x}$$
(5.3)

โดยที่
$$\dot{k}(\omega) = \frac{c_v \tau \omega^2}{1 + \tau^2 \omega^2}$$
 (5.4)

$$c'(\omega) = \frac{c_{v}}{1 + \tau^{2} \omega^{2}}$$
(5.5)

$$\tau = \frac{c_v}{k_b} \tag{5.6}$$

ค่าอัตราส่วนความหน่วงของอาคารในการสั่นโหมดที่ *k* ที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการ ติดตั้งตัวหน่วงสามารถประมาณได้จากสมการที่ 5.8 เมื่อ *W_k* คือพลังงานที่สลายโดยตัวหน่วงใน หนึ่งรอบของการสั่น และ *L_k* คือพลังงานความเครียดสูงสุด (Maximum strain energy)

$$\zeta_k = \frac{W_k}{4\pi L_k} \tag{5.8}$$

โดยที่
$$W_k = \pi \omega_k \sum_j c_j \cos^2 \theta_j \phi_{rj}^2$$
 (5.9)

$$L_{k} = \frac{1}{2}\omega_{k}^{2}\sum_{i}m_{i}\phi_{i}^{2}$$
(5.10)

c', คือสัมประสิทธิ์ความหน่วงของตัวหน่วงที่ j

θ / คือมุมเอียงในการติดตั้งตัวหน่วงที่ j

- ω_k คือความเร็วเชิงมุมของโหมดที่ k
- ϕ_i คือ Modal displacement ของมวล m_i
- ด คือ Relative modal displacement ระหว่างชั้นที่มีการติดตั้งตัวหน่วงที่ j

สำหรับอาคารเรียน ก. ซึ่งประกอบไปด้วยโครงข้อแข็งแตกต่างกัน 2 โครง พบว่า โครง ก2. เป็นโครงที่มีการก่อผนังก่ออิฐอยู่ที่ช่วงคานด้านซ้ายจากชั้นที่ 1 ถึง 4 หากเปลี่ยนส่วน ของผนังก่ออิฐเป็นผนังคอนกรีตเสริมเหล็กหรือติดตั้งอุปกรณ์สลายพลังงานที่ตำแหน่งดังกล่าว จะ มีผลกระทบต่อการใช้งานของอาคารเรียนเพียงเล็กน้อย ดังนั้นจะพิจารณาการเพิ่มความต้าน ทานให้กับอาคาร ก. ทั้ง 3 วิธี แต่สำหรับอาคารเรียน ข. จะพบว่าในบริเวณชั้นที่ 1 เดิมเป็นบริเวณ เปิดโล่ง และมีความยาวช่วงคานเพียงช่วงเดียว การเพิ่มผนังหรือติดตั้งอุปกรณ์สลายพลังงานใน อาคารดังกล่าวจะเป็นการกีดขวางการใช้งานอย่างมากดังนั้นสำหรับอาคารเรียน ข. จะพิจารณา เฉพาะวิธีการห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก

5.2 พฤติกรรมของอาคารเรียน ก. ภายหลังการเพิ่มความต้านทานแผ่นดินไหว

5.2.1 การเพิ่มความต้านทานด้วยวิธีห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก

จากการวิเคราะห์อาคารเรียน ก. ในบทที่ผ่านมาพบว่า อาคารเรียน ก. มีความ เสียหายอย่างมากในเสาชั้นที่ 1 และ 2 ของโครง ก1. และเสาภายในของชั้นที่ 1 และ 2 ของโครง n2. ดังนั้นจึงพิจารณาปรับปรุงเสาดังกล่าวด้วยวิธีห่อหุ้ม แต่อย่างไรก็ตามพบว่า การห่อหุ้ม เฉพาะเสาในตำแหน่งดังกล่าว เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีสถิตและวิธีพลศาสตร์ จะพบว่าเกิดการเปลี่ยน ตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นและความเสียหายในเสาชั้นที่ 3 ซึ่งไม่ได้ห่อหุ้มอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมา จากความแตกต่างของสติฟเนสของชั้น 2 และ 3 และการเกิดการครากในเสา ดังนั้นในการศึกษา ครั้งนี้ จึงเสนอรูปแบบการห่อหุ้มเสาของอาคารเรียน ก. ไว้ 2 รูปแบบด้วยกัน ดังรูปที่ 5.5 และรูป ที่ 5.6 โดยมีรายละเอียดการเสริมเหล็กของเลาที่ทำการห่อหุ้มดังรูปที่ 5.7 ถึงแม้ว่าในการศึกษา ครั้งนี้ไม่ได้พิจารณาผลการวิบัติเนื่องจากแรงเฉือน แต่อย่างไรก็ตาม เสาที่ทำการห่อหุ้มได้ พิจารณาออกแบบให้สามารถรับแรงเฉือนที่เกิดขึ้นในขณะที่เกิดโมเมนต์สูงสุดได้

รูปที่ 5.5 รูปแบบการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1

รูปแบบการห่อหุ้มแบบที่ 1 จะห่อหุ้มเสาชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 3 ของโครง ก1. และเสา ภายในของโครง ก2. ซึ่งมีจำนวนของเสาที่ต้องห่อหุ้มทั้งหมด 78 ต้น จากทั้งหมด 136 ต้น รูป แบบการห่อหุ้มแบบที่ 2 จะลดปริมาณเสาที่ห่อหุ้มในชั้นที่ 3 ของโครง ก2. ส่วนในโครง ก1. จะห่อ หุ้มเสาในชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 3 จำนวน 5 โครง ส่วนโครง ก1. อีก 6 โครงจะห่อหุ้มเฉพาะเสาในชั้นที่ 1 และ 2 โดยมีเสาที่ต้องห่อหุ้มจำนวน 62 ต้น

การห่อหุ้มใช้คอนกรีตที่มีกำลังอัดประลัย 300 กก/ซม². กำลังรับแรงดึงครากของ เหล็กเสริมตามยาวและเหล็กเสริมตามขวางเท่ากับ 4000 กก/ซม². และ 2400 กก/ซม². ตามลำดับ

5.2.1.1 พฤติกรรมอาคารเรียน ก. ที่ห่อหุ้มเสาแบบที่ 1

อาคารเรียน ก. ภายหลังการห่อหุ้มแบบที่ 1 มีความถี่ธรรมชาติของอาคารสูงขึ้น โดยมีค่าเท่ากับ 2.37 เฮิรซ์ท ความสามารถในการรับแรงดันด้านข้างของอาคารเพิ่มขึ้น เมื่อ พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานสูงสุดมีค่า 0.35 โดยที่มีการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 สูงสุด เท่ากับ 1.28 % ของความสูงของอาคาร ดังแสดงในรูปที่ 5.8

รูปที่ 5.8 สัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานกับการเปลี่ยนตำแหน่งที่ขั้น 4 ของอาคารเรียน ก. หลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 ภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้างแบบสถิตย์

การเปลี่ยนตำแหน่งที่ขั้นต่างๆ และการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ของชั้นแสดงดัง รูปที่ 5.9 และ 5.10 โดยลักษณะการโก่งตัวของอาคารมีลักษณะคล้ายกับอาคารก่อนการห่อหุ้ม เนื่องจากระบบโครงสร้างของอาคารยังคงเป็นโครงข้อแข็ง การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้น เกิดขึ้นมากในชั้นที่ 1 และ 2 ที่สภาวะวิบัติจะเกิดการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์มากในชั้นที่ 1 และ ชั้นที่ 2 อย่างเห็นได้ชัด

รูปที่ 5.9 การเปลี่ยนตำแหน่งของอาคารเรียน ก. หลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 ภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้างแบบสถิตย์ ณ จุดต่างๆ ในรูปที่ 5.8

รูปที่ 5.10 การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ของอาคารเรียน ก. หลังห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 ภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้างแบบสถิต ณ จุดต่างๆ ในรูปที่ 5.8

รูปที่ 5.11 รูปแบบความเสียหายของอาคารเรียน ก. หลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 ภายใต้การดันด้วย แรงด้านข้าง ที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 ต่างๆ เทียบกับความสูงของอาคาร

รูปแบบความเสียหายของอาคารที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 ต่างๆ แสดงดัง รูปที่ 5.11 พบว่าการครากยังคงเริ่มขึ้นที่คานในชั้นที่ 1 และ 2 ของโครง ก2. และเมื่อแรงดันด้าน ข้างเพิ่มขึ้นจนกระทั่งมีการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 เท่ากับ 0.21 % ของความสูงของอาคาร ดังรูป ที่ 5.11ก จะเริ่มเกิดการครากในเสาเป็นครั้งแรกที่เสาชั้นที่ 4 ของโครง ก1.ซึ่งไม่มีการห่อหุ้ม แทนที่ จะเป็นเสาในชั้นที่ 2 ดังเช่นอาคารก่อนการห่อหุ้ม แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อการเปลี่ยนตำแหน่งเพิ่ม ขึ้น การครากก็เริ่มเกิดขึ้นในเสาดังกล่าวตามมา และเมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 1 เท่ากับ 0.62 % ของความสูงอาคาร พบว่าเสาซึ่งมีการห่อหุ้มมีกำลังเพียงพอที่จะทำให้เกิดมีการครากเกิด ขึ้นในคานชั้นที่ 1 ของโครง ก1. และที่สภาวะวิบัติดังรูปที่ 5.11ง พบว่าเกิดการครากและการวิบัติ เป็นจำนวนมากของเสาชั้นที่ 1

เมื่อวิเคราะห์ทางพลศาสตร์ พบว่าภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.10g ความถี่การ สั่นของอาคารสูงกว่าอาคารเดิมเล็กน้อย การเปลี่ยนตำแหน่งของอาคารแสดงดังรูปที่ 5.12 ถึง 5.15 การเปลี่ยนตำแหน่งของชั้นต่างๆ ของอาคารมีขนาดลดลง โดยเฉพาะกรณีคลื่น Loma Prieta สามารถลดการเปลี่ยนตำแหน่งลงอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการห่อหุ้มทำให้ความถื่ ธรรมชาติของอาคารสูงขึ้น และไปอยู่ในช่วงที่คลื่น Loma Prieta ให้การตอบสนองต่ำ ภูปแบบ การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุด และการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุดมีลักษณะคล้ายกับอาคารเดิม โดยการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์เกิดขึ้นมากในชั้นล่าง และมีค่าน้อยลงในชั้นสูงขึ้น ยกเว้นกรณีของ คลื่น Chiangrai ซึ่งมีการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ในชั้นที่ 4 สูงกว่าในชั้นที่ 2 และ 3 เมื่อเปรียบ เทียบกับอาคารก่อนการห่อหุ้มพบว่า ในกรณีของคลื่น Chiangrai, El Centro และ Northridge การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ของชั้นลดลง ยกเว้นชั้นที่ 4 ซึ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

รูปที่ 5.12 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ซึ่งห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบที่ 1 ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Chiangrai 0.10g

รูปที่ 5.13 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ซึ่งห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบที่ 1 ภายใต้แรงแผ่นดินไหว El Centro 0.10g

รูปที่ 5.14 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ซึ่งห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบที่ 1 ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Loma Prieta 0.10g

รูปที่ 5.15 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ซึ่งห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบที่ 1 ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Northridge 0.10g

รูปแบบความเสียหายของอาคารแสดงดังรูปที่ 5.20 พบว่าในกรณีคลื่น Chiangrai สามารถลดรอยร้าวในเสาและคานลงได้เล็กน้อย สำหรับกรณีคลื่น El Centro, Loma Prieta และ Northridge สามารถลดการครากซึ่งเดิมเกิดขึ้นมากในเสาชั้นที่ 1, 2 และ 3 ให้เหลือ เพียงรอยร้าว เนื่องจากการห่อหุ้มเสาทำให้กำลังรับโมเมนต์ของเสาสูงขึ้น และการเปลี่ยนตำแหน่ง สัมพัทธ์ที่ลดลงก็ทำให้การครากในเสาซึ่งไม่ได้ห่อหุ้มลดลงด้วย แต่อย่างก็ตามพบว่า ยังคงเกิด การครากในคานของโครง ก2.

อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสียหายพบว่า ค่าดัชนีความเสียหายของเสามีค่าเท่า กับ 0.00 เนื่องจากยังไม่เกิดการครากในเสา ส่วนค่าดัชนีความเสียหายของคาน มีแนวโน้มลดลง โดยมีค่าในชั้นที่ 1 มากกว่าชั้นที่ 2 เล็กน้อย ค่าดัชนีความเสียหายทั้งหมดมีค่าน้อยกว่า 0.11 แสดงว่าเกิดความเสียหายขึ้นกับอาคารเพียงเล็กน้อย

ในกรณีคลื่นแผ่นดินไหวขนาด 0.20g การเปลี่ยนตำแหน่งของขั้นแสดงดังรูปที่ 5.21 ถึง 5.24 พบว่าในกรณีของคลื่น El Centro เกิดการเปลี่ยนตำแหน่งแบบถาวรเล็กน้อยในขั้น ที่ 1 และ 2 โดยมีค่าประมาณ 5 มิลลิเมตร ส่วนกรณี Loma Prieta และ Northridge เกิดในขั้นที่ 1 ประมาณ 10 มิลลิเมตร การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดของขั้นต่างๆ แสดงดังรูปที่ 5.25 ถึง 5.28 ใน ทุกกรณียกเว้นคลื่น Norhridge การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดของขั้นที่ 4 ลดลง 46.7, 24.5 และ 15.5 % ตามลำดับ การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ซึ่งเกิดขึ้นมากในขั้นที่ 1 มีค่าลดลง 53.6, 52.8, 21.3 และ 25.6 % การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ในขั้นที่ 4 มีค่าเพิ่มขึ้นทุกกรณี เกิดแรงเฉือนที่ฐานสูง สุดเท่ากับ 2787, 5807, 5926 และ 5456 กิโลนิวตัน คิดเป็นสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานสูงสุดเท่า กับ 0.14, 0.30, 0.31 และ 0.28 สำหรับคลื่นทั้ง 4 ตามลำดับ

รูปที่ 5.21 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ซึ่งห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบที่ 1 ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Chiangrai 0.20g

ฐปที่ 5.23 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ซึ่งห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบที่ 1 ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Loma Prieta 0.20g

รูปที่ 5.25 การตอบสนองของอาคาร ก. ภายใต้คลื่น Chiangrai 0.20g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1

ปที่ 5.26 การตอบสนองของอาคาร ก. ภายไต้คลิน El Centro 0.20g เปรียบเทย อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1

รูปที่ 5.29 แสดงรูปแบบความเสียหายของอาคาร เมื่อเปรียบเทียบกับอาคารเรียน เดิม พบว่าในกรณีคลื่น Chiangrai สามารถลดการครากในเสาชั้นที่ 2 และ 3 ของโครง ก1. ให้ เหลือเพียงรอยร้าว แต่ก็พบว่าเกิดการครากในเสาชั้นที่ 4 ซึ่งไม่มีการห่อหุ้ม สำหรับคาน สามารถ ลดการครากในคานชั้นที่ 1 และ 2 ของโครง ก2. ให้เหลือเพียงรอยร้าว ในกรณีอีก 3 คลื่น พบว่า การห่อหุ้มสามารถลดการครากในเสาชั้นที่ 3 ของโครง ก1. และเสาภายในของโครง ก2. ในขณะ ที่ยังคงเกิดการครากของเสาชั้นที่ 1 และ 2 ของโครง ก1. และเสาชั้นที่ 1 ของโครง ก2. แต่เมื่อ พิจารณาค่าดัชนีความเสียหายของเสาเปรียบเทียบกับอาคารเดิม พบว่ามีค่าน้อยกว่า 0.40 ซึ่งมี ค่าลดลงจากระดับที่เกิดความเสียหายรุนแรงถึงระดับเกิดการวิบัติ ให้เหลือเพียงระดับที่เกิดความ เสียหายปานกลาง สามารถซ่อมแซมได้ โดยค่าดัชนีความเสียหายมีค่ามากในชั้นที่ 1 และ 2 ตาม ลำดับ

สำหรับความเสียหายในคาน พบว่าไม่สามารถลดการครากในคานขั้นที่ 1 และ 2 ลงได้ โดยเมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสียหายแล้วพบว่าค่าดัชนีความเสียหายของคานมีค่าเพิ่ม ขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากกำลังและสติฟเนสของเสาที่เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามค่าดัชนีความเสียหาย ดังกล่าวยังคงมีค่าน้อยกว่า 0.40 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเกิดความเสียหายปานกลาง สามารถซ่อมแซม ได้

รูปที่ 5.29 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคาร ก. หลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 ภายใต้แผ่นดินไหว Chiangrai, El Centro, Loma Prieta และ Northridge ขนาด 0.20g

5.2.1.2 พฤติกรรมอาคารเรียน ก. ที่ห่อหุ้มเสาแบบที่ 2

อาคารเรียน ก. ภายหลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 2 มีความถี่ของอาคารใกล้เคียงกับ การห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 โดยมีค่าเท่ากับ 2.32 เฮิรซ์ท เมื่อวิเคราะห์ความสามารถในการรับแรง ด้านข้างของอาคาร ดังรูปที่ 5.30 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานสูงสุดเท่ากับ 0.35 เช่น เดียวกับกรณีการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 แต่การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 สูงสุดสามารถไปได้ถึง 1.55 % ของความสูงของอาคาร เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ของชั้นดังรูปที่ 5.32 พบว่า มีค่ามากในชั้นล่าง และลดลงในชั้นที่สูงขึ้น และพบว่าที่สภาวะวิบัติเกิดการเปลี่ยนตำแหน่ง สัมพัทธ์ในชั้นที่ 1 และ 2 มีค่าใกล้เคียงกับการห่อหุ้มแบบที่ 1 แต่ในชั้นที่ 3 มีค่าสูงขึ้นประมาณ 3.4 เท่า เนื่องจากการลดเลาที่ห่อหุ้มในชั้นที่ 3 ทำเกิดความเสียหายของเลาในชั้นดังกล่าวเป็น จำนวนมาก

หลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 2 ภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้างแบบสถิตย์

รูปที่ 5.31 การเปลี่ยนตำแหน่งของอาคารเรียน ก. หลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 2 ภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้างแบบสถิตย์ ณ จุดต่างๆ ในรูปที่ 5.30

รูปที่ 5.32 การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ของอาคารเรียน ก. หลังห่อหุ้มเสาแบบที่ 2 ภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้างแบบสถิต ณ จุดต่างๆ ในรูปที่ 5.30

รูปที่ 5.33 รูปแบบความเสียหายของอาคารเรียน ก. หลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 2 ภายใต้การดัน ด้วยแรงด้านข้าง ที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 ต่างๆ เทียบกับความสูงของอาคาร

รูปที่ 5.33(ต่อ) รูปแบบความเสียหายของอาคารเรียน ก. หลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 2 ภายใต้การดัน ด้วยแรงด้านข้าง ที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 ต่างๆ เทียบกับความสูงของอาคาร

รูปที่ 5.33 แสดงความเสียหายของอาคารที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งขั้นที่ 4 ต่างๆ พบว่าการครากเริ่มเกิดขึ้นที่คานของโครง ก2. เมื่อการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 เท่ากับ 0.14% ของความสูงอาคาร จะเกิดการครากในเสาเป็นครั้งแรก โดยเกิดขึ้นที่เสาชั้นที่ 3 ของโครง ก1.2 ซึ่ง ไม่มีการห่อหุ้ม และเมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่ง 0.21% ของความสูงอาคาร มีการครากในเสาชั้นที่ 3 และ 4 มากขึ้น โดยเฉพาะในโครง ก1.2 เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 ที่การ เปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 ที่เท่ากัน พบว่า ความเสียหายเกิดขึ้นในชั้นที่ 3 และ 4 มากขึ้น และเมื่อมี การเปลี่ยนตำแหน่งเท่ากับ 0.36 % เกิดการครากของเสาทางด้านขวาของโครง ก1.1 และ ก1.2 ตลอดความสูง เนื่องจากเสาด้านนี้เกิดการเสริมกันระหว่างโมเมนต์เนื่องจากแรงในแนวดิ่งและแรง ดันด้านข้างและเกิดการครากที่เสาส่วนล่างของอาคาร การครากจะขยายไปสู่เสาทางด้านซ้าย และพบการครากในคานของโครง ก1.1 และ ก1.2 เมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งเท่ากับ 0.87 % ของ ความสูงอาคาร ดังรูปที่ 5.33ง การเปลี่ยนตำแหน่งจะเพิ่มอย่างรวดเร็ว จนเกิดการวิบัติเมื่อการ เปลี่ยนตำแหน่งเท่ากับ 1.55 % ของความสูงอาคาร เนื่องจากการวิบัติของขั้นที่ 1 เช่นเดียวกับ กรณีการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 แต่พบว่าเกิดการครากในเสาชั้นที่ 3 มากขึ้น

เมื่อวิเคราะห์แบบพลศาสตร์ ภายใต้แรงแผ่นดินไหวขนาด 0.10g พบว่าการ เปลี่ยนตำแหน่ง ตลอดจนรูปแบบความเสียหาย และค่าดัชนีความเสียหาย ใกล้เคียงกับกรณีของ การห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 ดังนั้นจึงจะกล่าวถึงเฉพาะกรณีภายใต้แรงแผ่นดินไหวขนาด 0.20g

ภายใต้แรงแผ่นดินไหวขนาด 0.20g การเปลี่ยนตำแหน่งของขั้นแสดงดังรูปที่ 5.34 ถึง 5.37 เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 ในกรณีของคลื่น Chiangrai การ เปลี่ยนตำแหน่งไม่แตกต่างไปจากเดิมมากนัก แต่ในกรณีของคลื่น El Centro พบว่า เกิดการ เปลี่ยนตำแหน่งแบบถาวรในขั้นที่ 1 และ 2 ลดลงจาก 5 มิลลิเมตร เหลือ 2.5 มิลลิเมตร ในขณะที่ เริ่มเกิดการเปลี่ยนตำแหน่งแบบถาวรในขั้นที่ 3 เล็กน้อย ส่วนในกรณี Loma Prieta และ Northridge การเปลี่ยนตำแหน่งแบบถาวรในขั้นที่ 1 ลดลงจาก 10 มิลลิเมตร เหลือเพียงประมาณ 3 มิลลิเมตร การลดลงของการเปลี่ยนตำแหน่งแบบถาวร เนื่องมาจากการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ สูงสุดในขั้นดังกล่าวลดลงดังแสดงในรูปที่ 5.38 ถึง 5.41

รูปที่ 5.34 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ขั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ซึ่งห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบที่ 2 ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Chiangrai 0.20g

รูปที่ 5.35 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ซึ่งห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบที่ 2 ภายใต้แรงแผ่นดินไหว El Centro 0.20g

รูปที่ 5.36 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ซึ่งห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบที่ 2 ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Loma Prieta 0.20g

รูปที่ 5.37 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ซึ่งห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบที่ 2 ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Northridge 0.20g

นอกจากนี้พบว่าการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดของชั้นที่ 4 ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ หากพิจารณาการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุดของชั้นแล้วพบว่าการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูง สุดในชั้นที่ 1 มีค่าลดลง 9, 32, 23 % แต่การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุดในชั้นที่ 3 มีค่าเพิ่มขึ้น 55, 107 และ 83% สำหรับคลื่น El Centro, Loma Prieta และ Northridge ตามลำดับ เมื่อเปรียบ เทียบกับการห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 เนื่องจากเกิดการครากในเสาของชั้นที่ 3 เป็นจำนวนมาก

รูปที่ 5.38 การตอบสนองของอาคาร ก. ภายใต้คลื่น Chiangrai 0.20g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 2

อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 2

รูบท 5.40 การตอบสนองของอาคาร ก. ภายโตคลน Loma Prieta 0.20g เปรยบเทยบ อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังการห่อหุ้มเสาแบบที่ 2

เมื่อเปรียบเทียบกับอาคารก่อนการปรับปรุง การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดของขั้นที่ 4 ลดลง 41.5, 26.6 และ 16.4 % สำหรับคลื่น Chiangrai, El Centro และ Loma Prieta สำหรับ คลื่น Northridge เพิ่มขึ้น 5.4 % และเกิดแรงเฉือนที่ฐานสูงสุดเท่ากับ 2797, 5774, 5785 และ 5374 กิโลนิวตัน คิดเป็นค่าสัมประสิทธิ์แรงเฉือนเท่ากับ 0.15, 0.30, 0.30 และ 0.28 ตามลำดับ การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ซึ่งเกิดมากในชั้นที่ 1 ลดลง 51.2, 57.0, 46.6 และ 43.0 % การ เปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ในชั้นที่ 3 เพิ่มขึ้น 25.5, 68.2 และ 80.7 % สำหรับคลื่น El Centro, Loma Prieta และ Northridge

รูปที่ 5.42 แสดงรูปแบบความเสียหายของอาคาร เมื่อเปรียบเทียบกับอาคารเดิม พบว่ากรณีคลื่น Chiangrai สามารถลดการครากในเสาชั้นที่ 2 และ 3 ให้เหลือเพียงรอยร้าว แต่ เกิดการครากในเสาชั้นที่ 4 สำหรับคาน เกิดเฉพาะรอยร้าว ไม่พบว่ามีการครากเกิดขึ้น สำหรับ กรณีคลื่น El Centro, Loma Prieta และ Northridge การครากในเสาชั้นที่ 1 และ 2 ลดลงเล็ก น้อย แต่เกิดการครากในเสาชั้นที่ 4 ซึ่งไม่มีการห่อหุ้มเพิ่มขึ้น โดยที่การครากในคานไม่ลดลง

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสียหายเปรียบเทียบกับอาคารก่อนปรับปรุง พบว่าเสา ในชั้นที่ 1 และ 2 มีค่าดัชนีความเสียหายลดลงโดยมีค่าน้อยกว่า 0.40 ซึ่งอยู่ในระดับที่เสียหาย ปานกลางสามารถซ่อมแซมได้ ส่วนเสาในชั้นที่ 3 มีค่าดัชนีความเสียหายเพิ่มขึ้นเนื่องจากการ เปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ที่เพิ่มขึ้น แต่ค่าดังกล่าวยังคงมีค่าน้อยกว่า 0.40 เช่นกัน สำหรับคาน ค่า ดัชนีความเสียหายมีค่าเพิ่มขึ้น โดยอยู่ระดับที่เสียหายปานกลาง

ค่าดัชนีความเสียหายของอาคารซึ่งมีการห่อหุ้มเสาแบบที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบกับ การห่อหุ้มเสาแบบที่ 1 พบว่าความเสียหายในเสาชั้นที่ 1 มีค่าลดลงเนื่องจากการลดลงของการ เปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ในชั้นที่ 1 ในขณะที่เสาในชั้นที่ 3 มีค่าดัชนีความเสียหายเพิ่มขึ้น 5.2.2 การเพิ่มความต้านทานด้วยวิธีเพิ่มผนังในโครงข้อแข็งเดิม

ลักษณะของอาคารเรียน ก. มีโครง ก2. ซึ่งเป็นโครงข้อแข็งที่มีความกว้าง 2 ช่วง คาน ระหว่างช่วงคานหนึ่งเดิมเป็นผนังก่ออิฐซึ่งไม่ใช่ส่วนโครงสร้าง หากเปลี่ยนเป็นผนังซึ่งเป็น ส่วนโครงสร้างแล้ว จะทำให้น้ำหนักของอาคารเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย และไม่กีดขวางการใช้งานเดิม ของอาคาร ในการศึกษาครั้งนี้ได้พิจารณาเพิ่มผนังลงในช่วงคานดังกล่าวของโครง ก2. จำนวน 2 โครง จากจำนวน 4 โครง รูปที่ 5.43 แสดงตำแหน่งของโครง ก2. ซึ่งเพิ่มผนัง และรูปที่ 5.44 แสดงรายละเอียดการเสริมเหล็กภายในผนัง รายละเอียดดังกล่าวไม่รวมถึงการออกแบบรอยต่อ ระหว่างผนังกับโครงข้อแข็งเดิม โดยกำลังรับแรงอัดประลัยของคอนกรีตในส่วนผนังเท่ากับ 300 กก/ซม². และ กำลังรับแรงดึงครากของเหล็กเสริมเท่ากับ 4000 กก/ซม².

รูปที่ 5.43 รูปแปลนและรูปด้านข้างแสดงการเพิ่มผนังในอาคารเรียน ก.

รูปที่ 5.44 รายละเอียดการเสริมเหล็กภายในผนังชั้นต่างๆ

จากการวิเคราะห์พบว่าความถี่ธรรมชาติของอาคารมีค่าสูงขึ้นมาก มีค่าเท่ากับ 2.94 เฮิรซ์ท จากการวิเคราะห์โดยใช้แรงดันด้านข้างแบบสถิตย์จนกระทั่งวิบัติ ความสัมพันธ์ ระหว่างสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานกับการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 แสดงดังรูปที่ 5.45 ได้ค่า สัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานสูงสุดเท่ากับ 0.35 โดยมีการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 สูงสุดเท่ากับ 1.76 % ของความสูงอาคาร ซึ่งมากกว่าการเพิ่มความต้านทานให้กับอาคารวิธีอื่นมาก ทั้งนี้เนื่อง มาจากการที่สภาวะวิบัติ เกิดการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ในแต่ละขั้นมีค่าใกล้เคียงกัน ไม่จำกัดอยู่ เพียงชั้นใดชั้นหนึ่งดังจะได้กล่าวในส่วนต่อไป

ฐปที่ 5.45 สัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานกับการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 4 ของอาคารเรียน ก. หลังการเพิ่มผนัง ภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้างแบบสถิตย์

รูปที่ 5.46 การเปลี่ยนตำแหน่งของอาคารเรียน ก. หลังการเพิ่มผนัง ภายใต้การดัน ด้วยแรงด้านข้างแบบสถิตย์ ณ จุดต่างๆ ในรูปที่ 5.45

รูปที่ 5.47 การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ของอาคารเรียน ก. หลังเพิ่มผนัง ภายใต้การดัน ด้วยแรงด้านข้างแบบสถิต ณ จุดต่างๆ ในรูปที่ 5.45

เนื่องจากอาคารประกอบไปด้วยโครงข้อแข็งและผนัง ซึ่งมีพฤติกรรมภายใต้แรง ดันด้านข้างที่ต่างกัน โดยส่วนที่เป็นโครงข้อแข็งเดิมมีการโก่งตัวเป็นแบบเฉือนดังที่กล่าวมาแล้ว ในขณะที่ผนังจะมีการโก่งตัวแบบการดัด (Bending mode) ดังนั้นเมื่ออยู่ร่วมกัน ทำให้การโก่ง ตัวเปลี่ยนไปโดยที่โครงข้อแข็งจะพยายามยึดรั้งผนังด้านบน ส่วนที่ชั้นล่างผนังจะยึดรั้งการ เปลี่ยนตำแหน่งของโครงข้อแข็ง การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ และการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ ระหว่างชั้นที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งชั้นที่ 4 ต่างๆ แสดงดังรูปที่ 5.46 และ 5.47 พบว่าการเปลี่ยน ตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นมีค่าน้อยในชั้นที่ 1 และในชั้นที่ 2, 3 และ 4 มีค่าใกล้เคียงกัน

รูปแบบความเสียหายของอาคารที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งของขั้นที่ 4 ต่างๆ แสดง ดังรูปที่ 5.48 พบว่าเกิดการครากขึ้นเป็นครั้งแรกที่คานหลังคาของโครง ก2พ. เนื่องจากที่ตำแหน่ง ดังกล่าวคานมีกำลังรับโมเมนต์บวกต่ำ และการโก่งตัวของผนังซึ่งเกิดมากในชั้นบนทำให้เกิด โมเมนต์ในคานที่ติดกับผนังสูง เมื่อแรงดันด้านข้างเพิ่มขึ้น เกิดการครากกระจายไปในคานขั้น ต่างๆ ของโครง ก2w. และเมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งของชั้นที่ 4 เท่ากับ 0.10 % ของความสูง อาคาร ดังรูปที่ 5.48n เกิดการครากในผนังส่วนล่างของอาคาร เนื่องจากการที่ผนังมีสติฟเนสสูง มากเมื่อเทียบกับโครงอื่นๆ ทำให้แรงดันด้านข้างที่เข้าสู่อาคารส่วนใหญ่ถูกรับไว้โดยผนัง หลังจาก นั้นการครากจะเริ่มขยายไปสู่เลาขั้นที่ 3 และ 4 ของโครง ก1.และ เสาภายในของโครง ก2. ดังรูปที่ 5.48ข เนื่องจากเลาในชั้นดังกล่าวมีกำลังรับโมเมนต์ต่ำกว่าชั้นอื่น และการที่โครงข้อแข็งต้องยึดรั้ง ส่วนบนของอาคารไว้ทำให้เกิดโมเมนต์ในชั้นดังกล่าวสูงกว่าชั้นที่ 1 ในขณะที่ยังไม่พบการครากใน เลาชั้นที่ 1 เนื่องจากการยึดรั้งของผนังในส่วนล่างของอาคารทำให้เกิดการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ ในชั้นที่ 1 น้อย ส่วนคานพบว่าเกิดการครากเนื่องจากโมเมนต์ลบในคานชั้นที่ 1, 2 และ 3 ของ โครง ก2. และโครง ก2w. เนื่องจากคานมีการเสริมเหล็กรับโมเมนต์ลบไว้น้อย รูปที่ 5.48ค พบว่า การครากขยายเข้าสู่เสาขั้นที่ 1 เนื่องจากการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ที่เพิ่มมากขึ้น และเกิดการ ครากในเสาด้านซ้ายของโครง ก1. และในคานของโครง ก2. เพิ่มขึ้น ความเสียหายในอาคารเพิ่ม ขึ้น จนเมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 เท่ากับ 1.76 % ของความสูงอาคาร ดังรูปที่ 5.48จ ซึ่งถือ เป็นจุดวิบัติของอาคาร เกิดการวิบัติที่เสาชั้นที่ 2 ในโครง ก1. และ ก2. จำนวนมาก ที่สภาวะดัง กล่าวเกิดการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ในชั้นที่ 2, 3 และ 4 ใกล้เคียงกัน แต่เนื่องจากเสาชั้นที่ 2 ต้อง รับแรงในแนวแกนมากกว่าเสาในชั้นที่ 3 และ 4 ทำให้มีความเหนียวต่ำกว่า และที่สภาวะวิบัติเกิด การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ในชั้นต่างๆ ใกล้เคียงกัน ไม่จำกัดอยู่ในชั้นใดชั้นหนึ่ง ทำให้เกิดการ เปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 สูงสุดมีค่ามากกว่าการเพิ่มความต้านทานแผ่นดินไหวให้อาคารวิธีอื่นๆ

รูปที่ 5.48 รูปแบบความเสียหายของอาคารเรียน ก. หลังเพิ่มผนัง ภายใต้การดันด้วยแรง ด้านข้างที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 ต่างๆ เทียบกับความสูงของอาคาร

รูปที่ 5.48 (ต่อ) รูปแบบความเสียหายของอาคารเรียน ก. หลังเพิ่มผนัง ภายใต้การดันด้วยแรง ด้านข้างที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 4 ต่างๆ เทียบกับความสูงของอาคาร

เมื่อวิเคราะห์อาคารภายใต้แรงแผ่นดินไหวขนาด 0.10g พบว่าอาคารมีการสั่น ด้วยความถี่สูงกว่าอาคารเรียนเดิมมาก การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคารแสดงดังรูปที่ 5.49 ถึง 5.52 พบว่าในกรณีคลื่น Chiangrai มีการสั่นต่างเฟสกันในช่วงต้น เนื่องจากความถี่ของ อาคารที่มากขึ้น ทำให้เกิดการสั่นในโหมดที่ 2 ของอาคารสูงขึ้น ในกรณีการสั่นของคลื่นอื่นๆ การ สั่นมีลักษณะเฟสค่อนข้างตรงกัน การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดและการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุด ของอาคารแสดงได้ดังรูปที่ 5.53 ถึง 5.56 รูปแบบการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุดต่างไปจาก อาคารเรียนเดิมมาก โดยมีค่าน้อยในชั้นที่ 1 และมีค่าค่อนข้างคงที่ในชั้นที่สูงขึ้น การเปลี่ยน ตำแหน่งสัมพัทธ์ในชั้นที่ 1 และ 2 ลดลงอย่างมาก สำหรับชั้นที่ 4 มีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบ กับอาคารเรียนเดิม

รูปที่ 5.49 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. หลังเพิ่มผนัง ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Chiangrai 0.10g

รูปที่ 5.50 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. หลังเพิ่มผนัง ภายใต้แรงแผ่นดินไหว El Centro 0.10g

รูปที่ 5.51 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. หลังเพิ่มผนัง ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Loma Prieta 0.10g

รูปที่ 5.52 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ขั้นต่างๆ ของอาคาร ก. หลังเพิ่มผนัง ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Northridge 0.10g

รูปแบบความเสียหายของอาคารเรียนแสดงดังรูปที่ 5.57 โดยในกรณีของคลื่น Chiangrai สามารถลดการเกิดรอยร้าวในชั้นที่ 1 ลงได้ รอยร้าวเกิดขึ้นมากในเสาชั้นบนเนื่องจาก โครงข้อแข็งต้องยึดรั้งการโก่งตัวของอาคารชั้นบน เกิดรอยร้าวในผนังส่วนล่างของอาคารและเริ่ม เกิดการครากของคานในโครง n2w. ในด้านซึ่งติดอยู่ผนัง ทั้งนี้เนื่องจากการที่สติฟเนสของผนังสูง ทำให้เกิดโมเมนต์ลบในคานสูง ประกอบกับการมีการเสริมเหล็กรับโมเมนต์ลบน้อย

สำหรับคลื่น El Centro และ Loma Prieta ความเสียหายลดลงจากเดิมที่เกิดการ ครากในเลาชั้นที่ 1 และ 2 และการครากของคานของโครง ก2. เป็นจำนวนมาก ให้เหลือเพียงเกิด รอยร้าว แต่ก็พบว่าเกิดการครากในคานส่วนที่ติดกับผนังเช่นเดียวกันกับกรณีคลื่น Chiangrai สำหรับ กรณีคลื่น Northridge เกิดความเสียหายเพียงพอที่ทำให้เกิดการครากในเสาขั้นที่ 3 และ 4 ของโครง ก1. และ ก2. และเกิดการครากในผนังส่วนล่างของอาคาร เมื่อพิจารณาค่าดัชนี ความเสียหายพบว่า ความเสียหายอยู่ในระดับต่ำมาก การครากที่เกิดขึ้นในทุกกรณีอยู่ในระดับที่ เกิดความเสียหายเล็กน้อย สามารถช่อมแชมได้

รูปที่ 5.57 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคาร ก. หลังการเพิ่มผนัง ภายใต้แผ่นดินไหว Chiangrai, El Centro, Loma Prieta และ Northridge ขนาด 0.10g

รูปที่ 5.57(ต่อ) ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคาร ก. หลังการเพิ่มผนัง ภายใต้แผ่นดินไหว Chiangrai, El Centro, Loma Prieta และ Northridge ขนาด 0.10g

กรณีของคลื่นขนาด 0.20g การสั่นของอาคารภายใต้คลื่น Chiangrai ในช่วงแรก มีผลการสั่นในโหมดอื่นอย่างเห็นได้ขัดเช่นเดียวกับกรณีคลื่นขนาด 0.10g แต่การสั่นรุนแรงพอที่ ทำให้เกิดรอยร้าวในผนังขั้นที่ 3 และ 4 ในขณะที่กรณีคลื่น El Centro, Loma Prieta และ Northridge เกิดการสั่นในโหมดที่ 1 เป็นหลัก โดยเกิดการเปลี่ยนตำแหน่งที่ขั้นที่ 4 คิดเป็น 0.08, 0.30, 0.19 และ 0.36 % ของความสูงอาคาร และเกิดแรงเนือนที่ฐานสูงสุดเท่ากับ 4918, 5046, 4764 และ 6136 กิโลนิวตัน คิดเป็นค่าสัมประสิทธิ์แรงเนือน 0.26, 0.26, 0.25 และ 0.32 ตาม ลำดับ โดยเกิดแรงเนือนที่ส่วนฐานของผนังสูงสุดเท่ากับ 1910, 1595, 1671 และ 1824 กิโลนิวตัน เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับแรงเนือนที่ฐานสูงสุดที่เกิดขึ้นในโครง ก2. ก่อนการเพิ่มผนัง ประมาณ 7.29, 4.83, 4.68 และ 5.08 เท่า ซึ่งพบว่าทุกกรณี แรงเนือนเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะในกรณี ของคลื่น Chiangrai เนื่องจากผลของการสั่นในลักษณะต่างเฟลกันของอาคาร ทำให้เกิดแรงเนือน ในผนังสูง ค่าแรงเนือนที่เพิ่มขึ้นมากดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงฐานรากของ อาคารในบริเวณที่เพิ่มผนัง นอกจากนี้พบว่าเกิดการเปลี่ยนตำแหน่งแบบถาวรในชั้นต่างๆ เล็กน้อย

รูปที่ 5.58 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. หลังเพิ่มผนัง ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Chiangrai 0.20g

รูปที่ 5.59 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. หลังเพิ่มผนัง ภายใต้แรงแผ่นดินไหว El Centro 0.20g

รูปที่ 5.61 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. หลังเพิ่มผนัง ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Northridge 0.20g

รูปที่ 5.62 การตอบสนองของอาคาร ก. ภายใต้คลื่น Chiangrai 0.20g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังเพิ่มผนัง

รูปแบบความเสียหายของอาคารเรียนแสดงดังรูปที่ 5.66 ในกรณีของคลื่น Chiangrai การครากในเสาและคานลดลงโดยเกิดรอยร้าวกระจายในเสาขั้นต่างๆ ส่วนคานพบ รอยร้าวที่คานหลังคาของโครง ก1. และ ก2. และเกิดการครากในคานที่ติดกับผนัง สำหรับกรณี คลื่น El Centro, Loma Prieta และ Northridge การครากในเสาเปลี่ยนจากเดิมเกิดในเสาขั้นที่ 1 ถึง 3 ไปเกิดในชั้นที่ 2 ถึง 4 โดยเสาในชั้นที่ 1 เกิดเฉพาะรอยร้าว สำหรับผนังจะเกิดการครากที่ ผนังส่วนล่างของอาคาร และเกิดรอยร้าวในชั้นที่ 2 และ 3 สำหรับคานเกิดการครากกระจายใน คานชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 4 ในโครง ก2. และ ก2w. ส่วนคานในโครง ก1. เกิดเฉพาะรอยร้าว

รูปที่ 5.64 การตอบสนองของอาคาร ก. ภายใต้คลื่น Loma Prieta 0.20g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังเพิ่มผนัง

รูปที่ 5.65 การตอบสนองของอาคาร ก. ภายใต้คลื่น Northridge 0.20g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังเพิ่มผนัง

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสียหาย พบว่ามีค่าดัชนีความเสียหายของเสาชั้นที่ 2, 3 และ 4 มีค่าใกล้เคียงกัน เนื่องจากการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุดในแต่ละชั้นมีค่าใกล้เคียงกัน โดยค่าดัชนีความเสียหายในเสาชั้นที่ 2 มีแนวโน้มสูงกว่าในชั้นที่ 3 และ 4 เล็กน้อยตามลำดับ ค่า ดัชนีความเสียหายของเสาในโครง ก1. มีค่ามากในเสาด้านที่เกิดการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุด จนเกิด การเปลี่ยนตำแหน่งแบบถาวร แต่อย่างไรก็ตามค่าดัชนีความเสียหายที่เกิดขึ้นลดลงจากอาคาร เรียนเดิมซึ่งอยู่ในระดับรุนแรงถึงเกิดการวิบัติ เหลือเพียงระดับที่เสียหายเล็กน้อยถึงปานกลาง ค่าดัชนีความเสียหายในคานของโครง ก2. และ ก2w. อยู่ในระดับเล็กน้อย และปานกลางตาม ลำดับ ส่วนค่าดัชนีความเสียหายของผนังอยู่ในระดับเสียหายปานกลาง

รูปที่ 5.66 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคาร ก. หลังการเพิ่มผนัง ภายใต้แผ่นดินไหว Chiangrai, El Centro, Loma Prieta และ Northridge ขนาด 0.20g

5.2.3 การเพิ่มความต้านทานโดยติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก

ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติกในโครง ก2. โดยติด เฉพาะในชั้นที่ 1 และ 2 เนื่องจากการวิเคราะห์อาคารเรียนก่อนปรับปรุง อาคารมีการสั่นในโหมด ที่ 1 เป็นหลัก โดยชั้นที่ 1 และ 2 มีการเคลื่อนที่สัมพัทธ์สูง การติดตั้งตัวหน่วงอีลาสติกในชั้นดัง กล่าวจะทำให้เกิดอัตราส่วนความหน่วงของอาคารในโหมดที่ 1 สูง รูปที่ 5.67 แสดงการติดตั้งตัว หน่วงในอาคาร โดยเลือกใช้ตัวหน่วงซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความหน่วงเท่ากับ 3.20 kNs/mm และ ตัวยึดมีสติฟเนสเท่ากับ 670 kN/mm ซึ่งจากสมการที่ 5.8 จะได้ค่าอัตราส่วนความหน่วงของ อาคารในโหมดที่ 1 เพิ่มขึ้น โดยมีค่าประมาณ 0.25

รูปที่ 5.67 การติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติกในอาคารเรียน ก.

ภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.10g การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดและการเปลี่ยน ตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างขั้นสูงสุด มีลักษณะการกระจายเช่นเดียวกับกรณีอาคารเรียนก่อนปรับ ปรุง การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดที่ชั้น 4 มีค่า 6.1, 19.9, 21.1 และ 18.3 มิลลิเมตร คิดเป็น 0.04, 0.14, 0.15 และ 0.13% ลดจากกรณีไม่มีตัวหน่วงคิดเป็น 35.2, 31.3, 39.4 และ 41.2% สำหรับ กรณีคลื่นทั้ง 4 ตามลำดับ และการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุดที่ชั้น 1 มีค่า 2.5, 7.7, 8.6 และ 7.1 มิลลิเมตร ซึ่งลดจากกรณีไม่มีตัวหน่วงประมาณ 45.9, 33.7, 41.1 และ 48.7 % ผล ของการติดตัวหน่วงจะทำให้เสาภายในของชั้นที่ 1 ของโครง ก2. ซึ่งเดิมผลของการเคลื่อนที่ด้าน ข้าง จะทำให้แรงในแนวแกนเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ต้องรับแรงอัดในแนวแกนเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเท่า กับ 576, 685, 709 และ 711 กิโลนิวตัน คิดเป็น 1.17, 1.39, 1.44 และ 1.44 เท่าของแรงอัดใน แนวแกนเนื่องจากแรงในแนวดิ่ง

รูปที่ 5.68 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ภายหลังติดตั้งตัวหน่วงความหนึดอีลาสติก ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Chiangrai 0.10g

รูปที่ 5.69 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ภายหลังติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก ภายใต้แรงแผ่นดินไหว El Centro 0.10g

รูปที่ 5.70 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ขั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ภายหลังติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Loma Prieta 0.10g

รูปที่ 5.71 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ภายหลังติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Northridge 0.10g

อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก

รูปแบบความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคารเรียนที่ติดตัวหน่วงแสดงดังรูป 5.76 เมื่อ เปรียบเทียบกับอาคารก่อนปรับปรุง พบว่า สามารถลดการครากที่เกิดในเสาชั้นที่ 1, 2 และ 3 ได้ เนื่องจากการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างขั้นมีค่าต่ำลงนั่นเอง โดยเกิดการครากเฉพาะในกรณี คลื่น Loma Prieta ที่เสาชั้นที่ 2 ในขณะที่เสาชั้นอื่นเกิดรอยร้าว สำหรับคาน พบว่าการครากของ คานในชั้นที่ 2 ลดลง การครากส่วนใหญ่เกิดในชั้นที่ 1 โดยเมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสียหายที่ เกิดขึ้นพบว่ากรณีติดตั้งตัวหน่วง ความเสียหายในเสามีค่าเท่ากับศูนย์ สำหรับค่าดัชนีความเสีย หายในคาน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.01-0.04 จากค่าดัชนีความเสียหายแสดงให้เห็นว่าความเสียหาย ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับที่เสียหายเพียงเล็กน้อย

รูปที่ 5.76 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคาร ก. หลังติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก ภายใต้ แผ่นดินไหว Chiangrai, El Centro, Loma Prieta และ Northridge ขนาด 0.10g

รูปที่ 5.77 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ขั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ภายหลังติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Chiangrai 0.20g

รูปที่ 5.78 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ภายหลังติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก ภายใต้แรงแผ่นดินไหว El Centro 0.20g

รูปที่ 5.80 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ก. ภายหลังติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก ภายใต้แรงแผ่นดินไหว Northridge 0.20g

ภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.20g การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดที่ชั้น 4 มีค่า 6.1, 19.9, 21.1 และ 18.3 มิลลิเมตร คิดเป็น 0.09, 0.28, 0.35 และ 0.28% ลดจากกรณีไม่มีตัวหน่วง คิดเป็น 37.9, 36.8, 36.9 และ 36.4% สำหรับกรณีคลื่นทั้ง 4 ตามลำดับ การเปลี่ยนตำแหน่ง สัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุดที่ชั้น 1 มีค่าลดลงอย่างมาก โดยมีค่าเท่ากับ 5.1, 13.9, 22.1 และ 17.1 มิลลิเมตร ลดจากกรณีไม่มีตัวหน่วงประมาณ 40.0, 69.5, 54.7 และ 59.5 % เสาภายในของชั้นที่ 1 ของโครง ก2. ต้องรับแรงอัดในแนวแกนเพิ่มขึ้น มีค่าเท่ากับ 657, 883, 952 และ 852 กิโลนิวตัน คิดเป็น 1.33, 1.79, 1.93 และ 1.73 เท่าของแรงอัดในแนวแกนเนื่องจากแรงในแนวดิ่ง ซึ่งอาจทำ ให้ต้องมีการปรับปรุงเสาดังกล่าวร่วมด้วย อย่างไรก็ตามการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้พิจารณาผลดังกล่าว

รูปที่ 5.82 การตอบสนองของอาคาร ก. ภายใต้คลื่น El Centro 0.20g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและอาคารหลังติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก

รูปแบบความเสียหายในกรณีอาคารเรียนที่มีตัวหน่วงแสดงในรูปที่ 5.85 พบว่า ในกรณีคลื่น Chiangrai การติดตั้งตัวหน่วงทำให้ไม่เกิดการครากในเสาและคาน พบแต่รอยร้าว กระจายอยู่ทั่วไป ในกรณีคลื่นที่เหลือ ตัวหน่วงช่วยลดการครากในเสาขั้น 1 ของโครง ก2. ได้เล็ก น้อย สำหรับคานพบว่าเกิดการครากในขั้นที่ 1 และ 2 ของโครง ก2. เช่นเดียวกับกรณีอาคารก่อน ปรับปรุง เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสียหายพบว่าค่าดัชนีความเสียหายในเสาชั้นที่ 1 และ 2 ลด ลงมาก โดยมีความเสียหายอยู่ในระดับเล็กน้อยถึงปานกลาง ยกเว้นเสาภายในของโครง ก2. ใน กรณีคลื่น Loma Prieta ซึ่งมีค่าเกินระดับที่เสียหายปานกลางไปเล็กน้อย ส่วนคาน ค่าดัชนีความ เสียหายลดลงเล็กน้อย โดยอยู่ในระดับเสียหายปานกลางเช่นเดียวกัน

รูปที่ 5.85 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคาร ก. หลังติดตั้งตัวหน่วงความหนืดอีลาสติก ภายใต้ แผ่นดินไหว Chiangrai, El Centro, Loma Prieta และ Northridge ขนาด 0.20g

5.3 พฤติกรรมของอาคารเรียน ข. ภายหลังการเพิ่มความต้านทานแผ่นดินไหว

จากการวิเคราะห์ในบทที่ผ่านมา พบว่า อาคาร ข. เกิดความเสียหายมากในเสา ชั้นที่ 1 ดังนั้นจึงพิจารณาปรับปรุงเสาโดยการห่อหุ้มเสาด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กในชั้นที่ 1 เป็น หลัก เช่นเดียวกันกับอาคารเรียน ก. การห่อหุ้มเสาในชั้นใดชั้นหนึ่งเพียงชั้นเดียวจะทำให้เกิด ความแตกต่างระหว่างสติฟเนสระหว่างชั้นอย่างมาก ทำให้เกิดการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ในชั้นที่ ไม่มีการห่อหุ้มเสามาก ทำให้ความเสียหายเกิดขึ้นในเสาชั้นที่ 2 อย่างรุนแรง ดังนั้นจึงพิจารณา การห่อหุ้มเสาดังรูปที่ 5.86 โดยห่อหุ้มเสาของโครง ข1. ทั้งชั้นที่ 1 และ 2 โครง ข2. ไม่มีการห่อ หุ้ม โครง ข3. จะทำการห่อหุ้มเสาทั้ง 2 ชั้นจำนวน 4 โครง และห่อหุ้มเสาเฉพาะชั้นที่ 1 จำนวน 9 โครง การเสริมเหล็กของเสาที่ทำการห่อหุ้มแสดงดังรูปที่ 5.87

รูปที่ 5.87 รายละเอียดการเสริมเหล็กในส่วนห่อหุ้มเสาของอาคารเรียน ข.

อาคารเรียน ข. ภายหลังการห่อหุ้ม มีความถี่ธรรมชาติเท่ากับ 3.43 เฮิรซ์ท ความสามารถในการรับแรงด้านข้างเพิ่มขึ้นจากเดิม ค่าสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานสูงสุดเท่ากับ 0.16 เพิ่มขึ้นเป็น 0.37 โดยมีการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดของชั้นที่ 2 เท่ากับ 4.07% ของความสูง อาคารดังรูปที่ 5.88

ฐปที่ 5.89 และ 5.90 แสดงการเปลี่ยนตำแหน่งและการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ ของชั้นที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งของชั้นที่ 2 ต่างๆ ในช่วงแรกของการรับแรงด้านข้าง การเปลี่ยน ตำแหน่งสัมพัทธ์ของชั้นในชั้นที่ 1 และ 2 มีค่าที่ใกล้เคียงกัน เนื่องมาจากการห่อหุ้มเสาในชั้นที่ 1 เป็นจำนวนมากทำให้สติฟเนสของชั้นที่ 1 สูงกว่าชั้นที่ 2 แต่อย่างไรก็ตามชั้นที่ 1 ต้องรับแรงเฉือน สูงกว่าชั้นที่ 2 ทำให้เกิดการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ของชั้นที่ใกล้เคียงกัน แต่เมื่อแรงดันด้านข้าง สูงขึ้นการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ของชั้นที่ 1 จะมากกว่าในชั้นที่ 2 เนื่องจากการเกิดความเสียหาย ในเลาชั้นที่ 1 เป็นจำนวนมาก

ภูปที่ 5.89 การเปลี่ยนตำแหน่งของอาคารเรียน ข. หลังห่อหุ้มเสาภายใต้การดันด้วย แรงด้านข้างแบบสถิต ณ จุดต่างๆ ในรูปที่ 5.88

รูปที่ 5.91 รูปแบบความเสียหายของอาคารเรียน ข. หลังห่อหุ้มเสา ภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้าง ที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นที่ 2 ต่างๆ เทียบกับความสูงของอาคาร

ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคารที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งของชั้นที่ 2 ต่างๆ แสดง ดังรูปที่ 5.91 เมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งเท่ากับ 0.15% ของความสูงอาคาร เกิดการครากในเสา เป็นครั้งแรก โดยเกิดขึ้นที่โครง ข2. ซึ่งไม่มีการห่อหุ้มเสา ทำให้มีกำลังรับโมเมนต์ต่ำ เมื่อมีการ เปลี่ยนตำแหน่งเท่ากับ 0.30% ของความสูงอาคาร พบว่าเกิดการครากในเสาทางด้านขวาของแต่ ละโครงซึ่งเกิดการเสริมกันระหว่างโมเมนต์เนื่องจากแรงในแนวดิ่งและแรงดันด้านข้างเป็นจำนวน มากโดยเฉพาะเสาที่ไม่มีการห่อหุ้ม และพบว่าการครากในคานหลังคาของโครง ข1. และเมื่อมี การเปลี่ยนตำแหน่งเท่ากับ 0.50% ของความสูงอาคาร การครากขยายไปสู่เสาทางด้านข้าย และ เกิดการครากในคานชั้นที่ 1 ของโครง ข1. เมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งเท่ากับ 1.07% ของความสูง อาคาร จะเกิดการครากในเสาชั้นที่ 1 ตลอดทั้งชั้น ในขณะที่เสาในชั้นที่ 2 ก็เกิดการครากเป็น จำนวนมาก และเมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งเท่ากับ 4.07% ของความสูงอาคาร ถือว่าเกิดการวิบัติ ของอาคาร เนื่องจากการวิบัติของเสาในชั้นที่ 1 โดยเฉพาะในเสาของโครง ข2.

ผลการวิเคราะห์อาคาร ภายใต้คลื่นแผ่นดินไหวขนาด 0.10g การเปลี่ยน ตำแหน่งของอาคารแสดงดังรูปที่ 5.92 ถึง 5.95 เมื่อเปรียบเทียบกับอาคาร ข. ก่อนปรับปรุง พบว่า กรณีคลื่น Chiangrai ความถี่การสั่นของอาคารเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ในกรณีคลื่นอื่นๆ ความถี่ของ การสันเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากอาคารเรียน ข. ก่อนปรับปรุง เกิดการครากอย่างมากในเสาชั้นที่ 1 ทำ ให้ความถี่ของการสั่นของอาคารลดลง ในขณะที่อาคารหลังห่อหุ้มเสามีสติฟเนสของอาคารสูงขึ้น และไม่เกิดการเปลี่ยนตำแหน่งแบบถาวรขึ้นในอาคาร การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุด และการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุดของขั้นมี ลักษณะแตกต่างไปจากอาคารก่อนการปรับปรุง แสดงดังรูปที่ 5.96 ถึง 5.99 โดยการเปลี่ยน ตำแหน่งสัมพัทธ์ในชั้นที่ 1 และ 2 มีค่าใกล้เคียงกัน การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ของชั้นที่ 1 ลดลง อย่างมากประมาณ 30.6, 82.1, 90.6 และ 82.2 % และเกิดแรงเฉือนที่ฐานสูงสุดมีค่าเท่ากับ 789, 1061, 884 และ 1243 กิโลนิวตัน คิดเป็นค่าสัมประสิทธิ์แรงเฉือนเท่ากับ 0.14, 0.19, 0.16 และ 0.23 สำหรับคลื่นทั้งสี่ ตามลำดับ

รูปที่ 5.92 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ข. หลังห่อหุ้มเสาภายใต้คลื่น Chiangrai 0.10g

ูรูปที่ 5.93 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ข. หลังห่อหุ้มเสาภายใต้คลื่น El Centro 0.10g

รูปที่ 5.95 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ข. หลังห่อหุ้มเสาภายใต้คลื่น Northridge 0.10g

รูปที่ 5.96 การตอบสนองของอาคาร ข. ภายใต้คลื่น Chiangrai 0.10g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและหลังการห่อหุ้มเสา

รูปที่ 5.97 การตอบสนองของอาคาร ข. ภายใต้คลื่น El Centro 0.10g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและหลังการห่อหุ้มเสา

รูปที่ 5.98 การตอบสนองของอาคาร ข. ภายใต้คลื่น Loma Prieta 0.10g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและหลังการห่อหุ้มเสา

รูปที่ 5.99 การตอบสนองของอาคาร ข. ภายใต้คลื่น Northridge 0.10g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและหลังการห่อหุ้มเสา

รูปแบบความเสียหายของอาคารแสดงดังรูปที่ 5.100 ในกรณีคลื่น Chiangrai พบว่าการห่อหุ้มเสา ไม่สามารถลดรอยร้าวที่เกิดขึ้นแต่อย่างไร แต่ในกรณีอีก 3 คลื่น สามารถลด การครากในเสา ซึ่งเดิมเกิดขึ้นมากในเสาขั้นที่ 1 ได้เป็นอย่างมาก โดยในกรณีคลื่น El Centro และ Loma Prieta เกิดเฉพาะรอยร้าว และในกรณีคลื่น Northridge เกิดการครากเพียงเล็กน้อยเฉพาะ เสาขั้นที่ 2 ของโครง ข2. และ ข3.2 ซึ่งไม่มีการห่อหุ้มเสา ในขณะที่มีรอยร้าวเกิดขึ้นในคานของ โครง ข1. และ ข3.1

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสียหายที่เกิดขึ้น พบว่าในกรณีของคลื่น EI Centro, Loma Prieta และ Northridge ค่าดัชนีความเสียหายในเสาในชั้นที่ 1 ลดลงอย่างมากจากระดับที่ เสียหายปานกลางถึงรุนแรง เหลือเพียงระดับที่ไม่เกิดความเสียหาย สำหรับคาน ค่าดัชนีความ เสียหายอยู่ในระดับที่ไม่เกิดความเสียหายเช่นเดิม

(1) Northridge 0.10g

รูปที่ 5.100 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคาร ข. หลังการห่อหุ้มเสา ภายใต้แผ่นดินไหว Chiangrai, El Centro, Loma Prieta และ Northridge ขนาด 0.10g

ภายใต้แรงแผ่นดินไหวขนาด 0.20g การเปลี่ยนตำแหน่งของขั้นแสดงดังรูปที่ 5.101 ถึง 5.104 ในกรณีของคลื่น Chiangrai และ Loma Prieta การสั้นของอาคารไม่แตกต่างไป จากกรณีคลื่น 0.10g โดยมีขนาดเพิ่มขึ้นประมาณ 1 เท่า ในกรณีของคลื่น El Centro และ Northridge ความถี่ของการสั้นลดลง การเปลี่ยนตำแหน่งเพิ่มขึ้นมาก และเกิดการเปลี่ยน ตำแหน่งแบบถาวรในชั้นที่ 1 ประมาณ 8 มิลลิเมตร เกิดแรงเฉือนที่ฐานสูงสุดเท่ากับ 1145, 1668, 1331 และ 1754 กิโลนิวตัน คิดเป็นค่าสัมประสิทธิ์แรงเฉือน 0.21, 0.30, 0.24 และ 0.32 ตามลำดับ

ูรูปที่ 5.101 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ข. หลังห่อหุ้มเสาภายใต้คลื่น Chiangrai 0.20g

รูปที่ 5.102 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ข. หลังห่อหุ้มเสาภายใต้คลื่น El Centro 0.20g

ฐปที่ 5.103 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ข. หลังห่อหุ้มเลาภายใต้คลื่น Loma Prieta 0.20g

รูปที่ 5.104 การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ ของอาคาร ข. หลังห่อหุ้มเสาภายใต้คลื่น Northridge 0.20g

รูปที่ 5.106 การตอบสนองของอาคาร ข. ภายใต้คลื่น El Centro 0.20g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและหลังการห่อหุ้มเสา

รูปที่ 5.107 การตอบสนองของอาคาร ข. ภายใต้คลื่น Loma Prieta 0.20g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและหลังการห่อหุ้มเสา

รูปที่ 5.108 การตอบสนองของอาคาร ข. ภายใต้คลื่น Northridge 0.20g เปรียบเทียบ อาคารก่อนปรับปรุงและหลังการห่อหุ้มเสา

รูปที่ 5.105 ถึง 5.108 แสดงการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดและการเปลี่ยนตำแหน่ง สัมพัทธ์สูงสุดของชั้น เมื่อเปรียบเทียบกับอาคารก่อนการปรับปรุง พบว่าการเปลี่ยนตำแหน่งของ ชั้นที่ 2 สูงสุดลดประมาณ 19.1, 56.0, 83.5 และ 50.7 % ในกรณีของคลื่น Chiangrai และ Loma Prieta การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุดของชั้นที่ 1 และ 2 ต่างไปจากอาคารเดิม โดยชั้นที่ 1 และ 2 มีค่าใกล้เคียงกันเช่นเดียวกับกรณีของคลื่นขนาด 0.10g ในกรณีของคลื่น El Centro และ Northridge เกิดการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์มากในชั้นที่ 1 เนื่องจากการเกิดการครากในเสา ชั้นที่ 1 อย่างมาก การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุดของชั้นที่ 1 ลดลง 50.0, 61.6, 90.3 และ 55.3 % สำหรับคลื่นทั้งสี่ ตามลำดับ

ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคาร ข. แสดงดังรูปที่ 5.109 ในกรณีของคลื่น Chiangrai และ Loma Prieta สามารถลดการครากในเสาชั้นที่ 1 และ 2 ได้อย่างมาก โดยการ ครากส่วนใหญ่เกิดขึ้นในเสาที่ไม่มีการห่อหุ้ม และเกิดรอยร้าวในคานของโครง ข1. และโครง ข3.1 โดยเมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสียหาย พบว่าอยู่ในระดับที่เกิดความเสียหายเล็กน้อย ส่วนใน กรณีของคลื่น El Centro และ Northridge พบว่าสามารถลดการวิบัติของเสาชั้นที่ 1 แต่ก็พบการ

ครากในเสาทั้งส่วนบนและล่างเกือบตลอดทั้งชั้น ในขณะที่เกิดการครากในเสาชั้นที่ 2 เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ พบการครากของคานหลังคาของโครง ข1. และรอยร้าวในคานชั้นที่ 1 ของโครง ข1. เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสียหาย พบว่าเสาชั้นที่ 2 ซึ่งมีจำนวนการครากเพิ่มขึ้น และ ข3.1 เป็นการครากซึ่งไม่รุนแรง ค่าดัชนีความเสียหายน้อยกว่า 0.11 ซึ่งอยู่ในระดับที่เสียหายเพียงเล็ก น้อย ค่าดัชนีความเสียหายในเสาซึ่งไม่มีการห่อหุ้มมีค่ามากกว่าเสาที่มีการห่อหุ้มเล็กน้อย ส่วน ้ค่าดัชนีความเสียหายของเสาชั้นที่ 1 พบว่ามีค่าลดลงจากระดับที่เกิดการวิบัติ โดยส่วนใหญ่มีค่า ้น้อยกว่า 0.40 ซึ่งอยู่ในระดับที่หายปานกลาง ยกเว้นกรณีของคลื่น Northridge เสาในโครง ข2. ซึ่งไม่มีการห่อหุ้มมีค่ามากกว่า 0.40 เล็กน้อย เป็นการเริ่มเข้าไปสู่ระดับที่เสียหายรุนแรง แต่อย่าง และเสาอื่นในโครงใกล้เคียงมีความเสียหายในระดับปาน ไรก็ตามยังไม่เกิดการวิบัติของอาคาร กลาง ความเสียหายของเสาดังกล่าวจึงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สำหรับคานหลังคาซึ่งพบว่าเกิด การครากเกิดขึ้น ค่าดัชนีความเสียหายอยู่ในระดับที่เสียหายเพียงเล็กน้อย

Chiangrai, El Centro, Loma Prieta และ Northridge ขนาด 0.20g

รูปที่ 5.109(ต่อ) ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคาร ข. หลังการห่อหุ้มเสา ภายใต้แผ่นดินไหว Chiangrai, El Centro, Loma Prieta และ Northridge ขนาด 0.20g